

Středa 20. února 2008

Strategie EU pro střední Asii

P6_TA(2008)0059

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. února 2008 o strategii EU pro Střední Asii (2007/2102(INI))

(2009/C 184 E/08)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Střední Asii, zejména na usnesení ze dne 26. října 2006 o Uzbekistánu ⁽¹⁾, ze dne 16. března 2006 o Kazachstánu ⁽²⁾ a ze dne 12. května 2005 o Kyrgyzstánu a Střední Asii ⁽³⁾,
- s ohledem na dohody o partnerství a spolupráci uzavřené mezi EU a Uzbekistánem, Kyrgyzstánem a Kazachstánem, které jsou v platnosti od roku 1999, na prozatímní dohodu o obchodu a obchodních záležitostech mezi Evropským společenstvím a Evropským společenstvím pro atomovou energii na straně jedné a Republikou Tádžikistán na straně druhé ⁽⁴⁾ podepsanou dne 11. října 2004, na dohodu o partnerství a spolupráci mezi EU a Tádžikistánem, která zatím nebyla ratifikována, a na návrh prozatímní dohody o obchodu a obchodních záležitostech mezi EU a Turkmenistánem, předložený Komisí,
- s ohledem na ustanovení o lidských právech obsažená v těchto dohodách,
- s ohledem na závazek EU podporovat dosažení rozvojových cílů tisíciletí stanovených OSN a na Evropský konsenzus o rozvoji ⁽⁵⁾,
- s ohledem na strategii EU pro nové partnerství se Střední Asií, kterou přijala Evropská rada ve dnech 21. a 22. června 2007,
- s ohledem na akční plán Evropské rady (2007–2013) v oblasti energetické politiky pro Evropu, přijatý ve dnech 8. a 9. března 2007, a na spolupráci v oblasti energetiky mezi EU, pobřežními státy Černého a Kaspického moře a jejich sousedními státy,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. září 2007 na téma „Směrem ke společné evropské zahraniční politice v oblasti energií“ ⁽⁶⁾,
- s ohledem na iniciativu z Baku pro rozvoj spolupráce v oblasti energie a dopravy mezi EU a zeměmi černomořského a kaspického regionu,
- s ohledem na memoranda o porozumění, která byla uzavřena s Ázerbájdžánem a Kazachstánem v rámci rozvoje zahraniční politiky ve prospěch evropských energetických zájmů,
- s ohledem na příslušné závěry Rady, zahrnující závěry o Uzbekistánu ze dne 23.–24. května, 13. června, 18. července a 3. října 2005, 13. listopadu 2006 a 5. března, 14.–15. května a 15.–16. října 2007, a na závěry o Střední Asii ze dne 23.–24. dubna 2007,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 313 E, 20.12.2006, s. 466.

⁽²⁾ Úř. věst. C 291 E, 30.11.2006, s. 416.

⁽³⁾ Úř. věst. C 92 E, 20.4.2006, s. 390.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 340, 16.11.2004, s. 2.

⁽⁵⁾ Společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států zastoupených v Radě, Evropského parlamentu a Komise o rozvojové politice Evropské unie „Evropský konsenzus“ (Úř. věst. C 46, 24.2.2006, s. 1).

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P6_TA(2007)0413.

Středa 20. února 2008

- s ohledem na sankce uložené Uzbekistánu v důsledku masakru ve městě Andižan, v nařízení Rady (ES) č. 1859/2005 ze dne 14. listopadu 2005 o zavedení některých omezujících opatření vůči Uzbekistánu ⁽¹⁾, jež byly následně prodlouženy ⁽²⁾, a na částečné a podmíněčné pozastavení vízových sankcí na dobu šesti měsíců v květnu a říjnu 2007,
 - s ohledem na Evropskou iniciativu pro demokracii a lidská práva vyhlášenou v roce 2003, jejímž cílem je prosazování lidských práv a podpora reformy trestního práva, demokracie, řádné správy věcí veřejných, svobody médií a právního státu, bezpečnostních složek (policie/ozbrojených sil) a předcházení konfliktům,
 - s ohledem na nástroj pro rozvojovou spolupráci (NRS) ⁽³⁾,
 - s ohledem na setkání trojky ministrů zahraničních věcí se zeměmi Střední Asie, které se konalo v Berlíně dne 30. června 2007 za účasti zvláštního zástupce EU Pierra Morela a portugalského předsedy vlády, pana Josého Socratese Carvalho Pinto de Sousy,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a stanoviska Výboru pro rozvoj a Výboru pro mezinárodní obchod (A6-0503/2007),
- A. vzhledem k tomu, že pět zemí společně nazývaných Střední Asie (Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán) leží na klíčové křižovatce mezi Evropou a Asií, a vzhledem k tomu, že historicky a tradičně představují důležitou oblast pro setkávání a tranzit mezi těmito dvěma kontinenty,
- B. vzhledem k tomu, že EU má zřejmý zájem na tom, aby vývoj v regionu Střední Asie směřoval k větší stabilitě a aby se zvyšovala úroveň hospodářského a demokratického rozvoje a lidské bezpečnosti, a na této potřebě trvá, a že EU musí neustále potvrzovat své závazky týkající se začleňování lidských práv do všech dohod se třetími státy a podporování demokracie prostřednictvím soudržných politik a použitím nejvhodnějších prostředků k dosažení těchto cílů; vzhledem k tomu, že se tímto způsobem zajistí důvěryhodnost EU, což nakonec přispěje k tomu, že se z ní stane stále účinnější hráč vůči tomuto regionu i mimo něj,
- C. vzhledem k tomu, že existuje všeobecný zájem na stabilitě ve Střední Asii, neboť vážná a dlouhodobá nestabilita v některé z těchto pěti zemí by mohla mít katastrofální důsledky pro celý region a mohla by mít v mnoha ohledech vliv i na EU a její členské státy,
- D. vzhledem k rizikům spojeným se závislostí na dovozech a dodavatelích z nestabilních regionů a vzhledem k potřebě vytvoření spolehlivých, dostupných a životaschopných energetických tras,
- E. vzhledem k tomu, že EU má zájem na bezpečnosti a stabilitě a na dodržování lidských práv a zásad právního státu ve středoasijských státech, neboť strategický, politický a hospodářský vývoj i rostoucí trans-regionální výzvy ve Střední Asii mají přímý i nepřímý dopad rovněž na zájmy Evropské unie; vzhledem k tomu, že státy Střední Asie mohou svými významnými energetickými zdroji a svým úsilím o diverzifikaci obchodních partnerů a zásobovacích tras přispět k naplnění potřeb energetické bezpečnosti Evropské unie a jejímu zásobování energií,
- F. vzhledem k tomu, že na jedné straně existují dobré důvody pro spolupráci mezi zeměmi tohoto regionu, na druhé straně však existuje odpor vůči této myšlence a snahám, zejména ze strany vlády nejlidnatějšího státu Uzbekistán, který se nachází uprostřed tohoto regionu,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 299, 16.11.2005, s. 23. Nařízení ve znění nařízení Rady (ES) č. 1791/2006 (Úř. věst. L 363, 20.12.2006, s. 1). Viz rovněž společný postoj Rady 2005/792/SZBP ze dne 14. listopadu 2005 týkající se omezujících opatření proti Uzbekistánu (Úř. věst. L 299, 16.11.2005, s. 72).

⁽²⁾ Viz Společný postoj Rady 2007/734/SZBP ze dne 13. listopadu 2007 o omezujících opatřeních proti Uzbekistánu (Úř. věst. L 295, 14.11.2007, s. 34).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1905/2006 ze dne 18. prosince 2006 kterým se zřizuje finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci (Úř. věst. L 378, 27.12.2006, s. 41).

Středa 20. února 2008

- G. vzhledem k tomu, že snaha o izolaci většinou vychází ze strachu o udržení vnitřní kontroly – s extrémními případy se můžeme setkat v Turkmenistánu a Uzbekistánu – a že tento strach je běžný v režimech, jež nemají velký zájem na dosažení všeobecné shody, na níž bude založena jejich vláda,
- H. vzhledem k tomu, že těchto pět středoasijských republik přijímá oficiální rozvojovou pomoc, což znamená, že pomoc těmto zemím ze strany EU je považovaná za rozvojovou pomoc,
- I. vzhledem k tomu, že z bezpečnostních a jiných zájmů EU, z jejich hodnot a z podpory rozvojových cílů tisíciletí vyplývá, že EU musí při svém přístupu k tomuto regionu na prvním místě řešit otázky související se strádáním a nedostatkem příležitostí, kterými trpí mnoho obyvatel tohoto regionu, jehož některé části jsou postiženy chudobou, s hrozbami pro lidskou bezpečnost částečně souvisejícími s bezpečnostními problémy v sousedních zemích jako Afghánistán a s rizikem destabilizace a konfliktů,
- J. vzhledem k tomu, že hlavním cílem rozvojové spolupráce EU je vymýcení chudoby v rámci udržitelného rozvoje spolu s prosazováním rozvojových cílů tisíciletí,
- K. vzhledem k tomu, že pomoc EU tomuto regionu má převážně podobu technické pomoci realizované prostřednictvím programu TACIS, a vzhledem k tomu, že výsledky hodnocení účinnosti programu TACIS jsou smíšené,
- L. vzhledem k tomu, že podle článku 25 Všeobecné deklarace lidských práv je právo na zdraví lidským právem, a vzhledem k tomu, že všeobecný přístup ke zdravotní péči je nezbytný pro dosažení rozvojových cílů tisíciletí; vzhledem k tomu, že po rozpadu Sovětského svazu se podmínky ve zdravotnictví ve všech středoasijských republikách zhoršují a systémy zdravotní péče jsou v krizi; vzhledem k tomu, že potenciální následné účinky epidemií chorob, jako jsou HIV/AIDS či rezistentní tuberkulóza, představují dlouhodobé ohrožení EU; vzhledem k tomu, že ptačí chřipka ukázala schopnost infekčních chorob rychle se šířit po celé Evropě; vzhledem k tomu, že sociální důsledky zdravotních krizí v různých zemích ohrožují celkovou stabilitu a vyhlídky na rozvoj a mají dopad na evropskou bezpečnost,
- M. vzhledem k tomu, že energie a voda jsou zásadní pro lidskou bezpečnost a vztahy mezi státy uvnitř regionu, zejména pokud jde o Kyrgyzstán, Tádžikistán a Uzbekistán, a vzhledem k tomu, že snížení chudoby zůstává klíčovým předpokladem snížení sociální nestability,
- N. vzhledem k tomu, že EU má zájem na dovozu více ropy a plynu ze Střední Asie, pokud možno po nových přepravních trasách, a na vytvoření jasného a transparentního rámce pro výrobu a přepravu energie, a vzhledem k tomu, že zeměmi, které jsou v této souvislosti důležitými, jsou Kazachstán a Turkmenistán,
- O. vzhledem k tomu, že země Střední Asie jsou v různé míře bohaté na ropu, plyn, zdroje nerostného bohatství a vodní energie; vzhledem k tomu, že využívání těchto zdrojů by mělo významným způsobem usnadnit hospodářský a sociální rozvoj; vzhledem k tomu, že za nepříznivých podmínek může dojít k nežádoucím vedlejším účinkům, jakými jsou vážné poškození životního prostředí, snížená konkurenceschopnost dalších hospodářských odvětví, velké majetkové nerovnosti a zvýšené politické a sociální napětí, a ty by mohly dokonce převážit nad klady (tzv. „prokletí přírodních zdrojů“),
- P. vzhledem k tomu, že se dne 10. října 2007 v Litvě setkali zástupci Ukrajiny, Polska, Ázerbájdžánu a Gruzie, aby projednali vytvoření nové ropovodní sítě určené k přepravě ropy z Kaspického moře přes Baku a Oděsu do polského přístavu Gdaňsk,
- Q. vzhledem k tomu, že Rusko a Čína se pokusily posílit svou sféru vlivu ve Střední Asii založením Šanghajske pětky v roce 1996, která spojila Čínu, Rusko, Kyrgyzstán, Kazachstán a Tádžikistán ve fóru na řešení přeshraničních otázek a která se v roce 2001 stala Šanghajskou organizací pro spolupráci (SCO), jež dnes představuje největší regionální organizaci ve Střední Asii a v současnosti zahrnuje ještě Uzbekistán jakožto plnoprávného člena a Pákistán, Indii, Írán a Mongolsko se statutem pozorovatele,

Středa 20. února 2008

- R. vzhledem k tomu, že řada různých zemí měla ve více či méně vzdálené minulosti v tomto regionu své oprávněné zájmy; vzhledem k tomu, že ne všechny členské státy mají v tomto regionu svá velvyslanectví, a vzhledem k tomu, že členské státy spolu dostatečně nespolupracují, pokud jde o tento region,
- S. vzhledem k tomu, že odsunem personálu USA a materiálního vybavení z letecké základny Karši-Chanebad (K2) v Uzbekistánu dne 21. listopadu 2005 se omezila vojenská zařízení USA ve Střední Asii pouze na jedinou základnu Manas poblíž kyrgyzského hlavního města Biškeku,
- T. vzhledem k tomu, že mezi státy Střední Asie a v některých případech i uvnitř těchto států existují velmi rozdílné politické, hospodářské, sociální a jiné podmínky a že je proto naprosto nezbytné, aby EU v závislosti na těchto podmínkách uplatňovala různé politiky,
- U. vzhledem k tomu, že země Střední Asie jsou velmi mladé státy a že jejich státotvorné, politické a hospodářské snahy spojené s přechodem k novému režimu zavedly každý z těchto států jiným směrem, a tudíž se různě vzdálily bývalému sovětskému režimu; vzhledem k tomu, že v případě některých států zůstává základní podmínkou stability a bezpečnosti vyřešení otázek spojených s řízením státu a v případě všech pěti států podmiňuje vyřešení těchto otázek politický, sociální a hospodářský rozvoj,
- V. vzhledem k tomu, že mezi zájmy EU patří nutnost zamezit pašování drog ze Střední Asie a přes její území, boj proti organizovanému zločinu včetně obchodování s lidmi a předcházení narůstajícímu terorismu; vzhledem k tomu, že v některých případech je „boj proti terorismu“ použit jako záminka k represím proti těm, kteří kritizují vládu, obráncům lidských práv, náboženským hnutím i běžným podnikatelům; vzhledem k tomu, že existují důvody domnívat se, že tyto osoby se také staly terčem pronásledování v rámci bezpečnostní spolupráce Uzbekistánu se sousedními zeměmi; vzhledem k tomu, že je příznávána existence migrace dětské pracovní síly, jež vyžaduje nové formy mezinárodního a sociálního partnerství, které do komplexního řešení celého problému zapojí všechny zainteresované strany,
- W. vzhledem k tomu, že stav lidských práv se v jednotlivých středoasijských republikách liší a celkově je hluboko pod úrovní norem stanovených Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), a vzhledem k tomu, že zejména Uzbekistán a Turkmenistán systematicky porušují základní práva a nedosahují žádného pokroku při vytváření demokracie a pluralitního systému,
- X. vzhledem k tomu, že středoasijské republiky mají před sebou ještě úkol uspořádat volby, a to prezidentské nebo parlamentní, jež by Úřad pro demokratické instituce a lidská práva OBSE označil za zcela svobodné a spravedlivé,
- Y. vzhledem k tomu, že všech pět států Střední Asie je členem OBSE a v rámci svého členství přijaly rozsáhlé závazky týkající se základních svobod, demokracie, dodržování lidských práv a právního státu; vzhledem k tomu, že jednotlivé státy tyto závazky dodržují různým způsobem,
- Z. vzhledem k tomu, že Kazachstán ve srovnání s většinou ostatních států v regionu dosazuje dobrých výsledků; vzhledem k tomu, že poslední parlamentní volby v této zemi konané dne 18. srpna 2007 ukazují, že navzdory některým zlepšením ještě nedodržuje všechny závazky ani normy OBSE a další mezinárodní normy pro demokratické volby,
- AA. vzhledem k tomu, že občanská společnost vyvíjí svou činnost ve většině zemí Střední Asie zejména prostřednictvím sítě nevládních organizací a sdružení, která je třeba chránit a vážit si jich jako výrazu ochoty občanů podílet se na demokratizaci a společenském vývoji ve svých zemích,
- AB. vzhledem k tomu, že politického, hospodářského a sociálního pokroku lze v tomto regionu účinně dosáhnout vybudováním skutečně nezávislého soudnictví a skutečným bojem proti přebujelé korupci,

Středa 20. února 2008

- AC. vzhledem k tomu, že mezi zásady, na nichž je založena EU, patří obrana základních práv a svobod, včetně svobody vyjadřování a ochrana bojovníků za lidská práva,
- AD. vzhledem k tomu, že rozšířené případy represe, korupce a zneužívání, upírání základních lidských práv a příležitostí ke zlepšení životních podmínek, stejně jako absence zavedených postupů pro podávání stížností a účast v politických procesech zvyšují riziko šíření extremismu a terorismu,
- AE. vzhledem k tomu, že ve většině zemí Střední Asie jsou porušována lidská práva, chybí zde odpovídající systém soudnictví, jsou zde omezovány opoziční strany a nezávislé subjekty občanské společnosti a je zde nedostatečná svoboda sdělovacích prostředků,
- AF. vzhledem k tomu, že EU uvalila po masakru v Andižanu v květnu 2005 na Uzbekistán sankce, avšak uzbecká vláda nadále blokuje nezávislé mezinárodní vyšetřování těchto událostí a pokračuje ve své represivní politice, včetně pronásledování obránců lidských práv; vzhledem k tomu, že v říjnu 2007 se Rada přesto rozhodla pozastavit na šest měsíců zákaz udílení víz pro osm osob přímo odpovědných za nevybíravé použití síly v Andižanu; vzhledem k tomu, že Rada se tímto pozastavením snaží podnítit uzbecké orgány ke změně jejich politiky, a vzhledem k tomu, že tento zákaz bude automaticky znovu obnoven v dubnu/květnu 2008, pokud nebudou splněna kritéria přijatá v rámci rozhodnutí Rady,
- AG. vzhledem k tomu, že tento region má velký zájem na spolupráci s EU v oblasti vědy, zdravotnictví a vzdělávání a že tato spolupráce může přispět k posílení kontaktů s občanskou společností a šíření evropských hodnot demokracie, právního státu a lidských práv,
- AH. vzhledem k tomu, že některé společné charakteristiky s těmito pěti hlavními státy Střední Asie sdílejí Mongolsko i Afghánistán, ale strategický dokument Rady se na ně nezaměřuje a tyto země jsou zahrnuty do odlišných nástrojů EU,
- AI. vzhledem k tomu, že blízkost tohoto regionu k Afghánistánu učinila některé ze zemí cennými partnery v boji proti terorismu; vzhledem k tomu, že členské státy EU rovněž využívají letiště a vzdušný prostor v tomto regionu; vzhledem k tomu, že akce EU na podporu lidských práv ve Střední Asii jako celku a v některých zemích zvláště byly přitom neúměrně slabé,
- AJ. vzhledem k tomu, že Střední Asie je tranzitní trasou až pro 30 % afghánského heroinu, směřujícího především na ruské trhy, což má za následek organizovaný zločin související s pašováním drog a korupci i vznik závislosti a souvisejících zdravotních a sociálních problémů spolu s vážnými důsledky pro regionální stabilitu,
- AK. vzhledem k tomu, že Mongolsko má za sebou podobný historický vývoj jako tyto středoasijské republiky s historickými, kulturními a hospodářskými rysy i politikami v oblasti životního prostředí a energetiky, které je třeba zvažovat souhrnně v rámci strategie EU pro Střední Asii,
1. vítá zvýšený zájem EU o oblast Střední Asie, jehož jasným projevem je přijetí strategie pro Střední Asii; upozorňuje však na pomalost při realizaci projektů pro těchto pět zemí;
 2. je přesvědčen, že zájmy EU se pro každou z těchto pěti zemí výrazně odlišují, stejně jako podmínky a příležitosti převládající v jednotlivých zemích, přestože hodnoty, které má EU povinnost hájit, zůstávají stále stejné;
 3. požaduje vymezení jasných cílů a priorit, pokud jde o vztahy EU s každou z těchto pěti zemí, s ohledem na obecné analýzy regionu a na obecný přehled cílů jednotlivých politik EU obsažených v přijaté strategii EU;

Středa 20. února 2008

4. zdůrazňuje důležitost podpory spravedlivého a udržitelného hospodářského rozvoje v regionu ze strany EU, její podpory místním iniciativám pro hospodářský rozvoj a reformy regulačního rámce v oblasti podnikání i vymýcení chudoby v rámci udržitelného rozvoje; s ohledem na výzvu představovanou terorismem zdůrazňuje, že hlubší spolupráce v oblasti bezpečnosti je důležitá, že však jakýkoli přístup v boji proti radikalizaci a extremismu, který nevyvažuje potřeby bezpečnosti lidskými právy a řádnou správou věcí veřejných, je kontraproduktivní; vítá posílení politického dialogu se středoasijskými zeměmi: vyzývá Radu a Komisi, aby dále podporovaly řádnou správu věcí veřejných, lidská práva a demokracii a vzdělávání, včetně zvážení zapojení všech typů náboženských komunit; vyzývá Radu i Komisi, aby zajistily, že otázky lidských práv budou mít stejnou váhu jako rozhodný přístup EU k otázkám energetiky, bezpečnosti a obchodu;
5. je přesvědčen, že některými otázkami se lze účinně zabývat pouze prostřednictvím regionálního přístupu vedoucího k regionálním řešením (např. boj proti terorismu, vymýcení obchodování s lidmi, boj proti narkotikům, hospodaření s vodou), jež vyžadují posílenou regionální spolupráci; naléhavě proto žádá orgány EU, aby tam, kde je to potřebné, zajistily technickou pomoc, zejména při šíření know-how a v roli prostředníka při podporování dialogu mezi zeměmi Střední Asie; upozorňuje však, že země Střední Asie jsou na různém stupni vývoje a jsou mezi nimi značné politické, hospodářské a kulturní rozdíly; v této souvislosti vítá skutečnost, že se Komise a Rada snaží zaujmout při plánování budoucího partnerství a spolupráce přístup specifický pro jednotlivé země i pro celý region;
6. pokud jde o přístup EU k zemím tohoto regionu, požaduje uplatňování rozdílných politik, zejména s ohledem na stav lidských práv v jednotlivých zemích, dodržování závazků OBSE ze strany vlád, rozvojové potřeby a závazky vlád týkající se zlepšování životních podmínek občanů, jejich stávající i potenciální význam pro EU coby partnerů v oblasti obchodu, energetické spolupráce a v jiných oblastech, dialog o mezinárodních tématech a vyhlídky na úspěch kroků EU, mezi něž patří různé formy pomoci;
7. zdůrazňuje význam přeshraniční spolupráce, zejména pokud se tak zefektivní společné snahy v boji proti obchodování s lidmi a s drogami; naléhavě proto žádá orgány EU, aby tam, kde je to potřebné, zajistily technickou pomoc, zejména při šíření know-how a v roli prostředníka při podporování dialogu mezi zeměmi Střední Asie;
8. zdůrazňuje potřebu konzistentní politiky EU ve Střední Asii a připomíná proto, že strategie musí být v souladu s Evropským konsensem o rozvoji; zdůrazňuje rovněž, že veškerá pomoc poskytovaná v rámci NRS musí být v souladu s jeho obecnými cíli, kterými jsou vymýcení chudoby a dosažení rozvojových cílů tisíciletí;
9. konstatuje, že v příloze ke strategii je vymýcení chudoby označeno za hlavní prioritu bilaterální pomoci Evropského společenství pro období 2007–2013; vyzývá Komisi, aby Parlament pravidelně a podrobně informovala o tom, jak bude bilaterální a regionální pomoc souviset s jednotlivými rozvojovými cíli tisíciletí, a o rozpočtu plánovaném pro odvětví zdravotnictví a základního vzdělání;
10. zdůrazňuje, že pro zajištění dlouhodobé stability, bezpečnosti a prosperity v zemích Střední Asie jsou nezbytné reformy v sociální oblasti, v odvětví zdravotnictví, bezpečnosti potravin, potírání korupce a snaha o udržitelný a spravedlivý hospodářský rozvoj; je proto toho názoru, že posuzování potřeb na vnitrostátní a regionální úrovni představuje pro EU příležitost ke zviditelnění a zajištění důvěryhodnosti v otevřeném dialogu se všemi subjekty, včetně občanské společnosti, parlamentů a místních orgánů;
11. domnívá se, že členství ve Světové obchodní organizaci (WTO) představuje důležitý krok na cestě k hospodářské stabilitě v regionu, že však tohoto cíle je možné dosáhnout pouze dodržováním mezinárodních norem v oblasti zahraničních investic a vytvořením nezávislého soudnictví;
12. vyzývá Komisi a Radu, aby provedly veškerá vhodná opatření zaměřená na podporu hlubší integrace Střední Asie do systému celosvětového obchodu a hospodářství, a to zejména prostřednictvím přistoupení čtyř zemí tohoto regionu, které dosud nejsou členy WTO, do této organizace;

Středa 20. února 2008

13. domnívá se, že nezbytnou podmínkou pro hospodářský rozvoj zemí tohoto regionu je důkladná reforma jejich systémů bankovníctví a pojišťovnictví, vytvoření účinného systému mikroúvěrů, zlepšení právních předpisů a dohled nad činností bank, privatizace státních bank a vytvoření skutečně konkurenceschopných vnitrostátních finančních trhů, které budou přístupné zahraničním bankám;
14. naléhá na Radu, aby zmocnila Evropskou investiční banku (EIB), aby rozšířila svou úvěrovou pomoc Střední Asii ve spolupráci s Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBOR), která v této oblasti již působí;
15. naléhavě žádá Komisi, aby soudržným způsobem využila veškeré nástroje, které má k dispozici, od politického dialogu a politik Společenství (zejména v oblasti obchodu, rozvoje, hospodářské soutěže, výzkumu a životního prostředí) až po subvence a půjčky, včetně půjček poskytnutých EIB, EBOR a dalšími mezinárodními finančními institucemi, s cílem urychlit realizaci těchto projektů;
16. vyzývá země tohoto regionu, aby zajistily lepší ochranu přímých zahraničních investic;
17. vyzývá Komisi a Radu, aby učinily všechna opatření, kterými by se mohlo usnadnit využívání systému všeobecných preferencí ze strany zemí Střední Asie, a aby podporovaly rozvoj obchodu mezi regiony;
18. žádá Komisi a Radu, aby zemím tohoto regionu poskytly kvalifikovanou hospodářskou a administrativně technickou pomoc, která jim umožní posílit místní veřejné struktury, vybudovat výkonnější a diverzifikovanější hospodářství a zajistit snazší pronikání domácích produktů na zahraniční trhy a zejména na trh EU;
19. domnívá se, že strategie není dostatečně ambiciózní, pokud jde o dvoustrannou spolupráci v oblastech lidských práv, právního státu, řádné správy věcí veřejných a demokratizace;
20. domnívá se, že při posuzování stavu lidských práv by EU měla věnovat zvláštní pozornost tomu, zda příslušná vláda skutečně usiluje o zlepšení tohoto stavu, a měla by se zaměřit na prokazatelný pokrok, podmínky obránců lidských práv a úroveň spolupráce se zvláštními zpravodaji a mechanismy OSN a s jinými příslušnými mezinárodními subjekty;
21. v tomto ohledu vyzývá Radu a Komisi, aby vyvíjely soustavný a jednotný politický tlak v otázkách lidských práv a aby s cílem učinit z demokracie, řádné správy věcí veřejných, právního státu a lidských práv neoddělitelnou součást strategie pro Střední Asii stanovily jasná měřítka, ukazatele a cíle v těchto oblastech, a to za konzultace s partnerskými zeměmi ze Střední Asie, jak to učinily v ostatních oblastech spolupráce; vyzývá Radu a Komisi, aby věnovaly zvláštní pozornost propuštění politických vězňů a nezávislosti sdělovacích prostředků;
22. odsuzuje pronásledování obránců lidských práv v Uzbekistánu a Turkmenistánu; vyzývá Radu a Komisi, aby vyvinuly veškeré úsilí na ochranu jejich aktivit a tělesné integrity, a požaduje, aby příslušné vlády okamžitě propustily všechny obránce lidských práv, kteří jsou vězněni či nuceně nebo z politických důvodů zadržováni v psychiatrických léčebnách;
23. zdůrazňuje, že kontakty EU s bezpečnostními složkami silně represivních států nebo podpora bezpečnostní spolupráce s těmito státy by měly být omezeny na minimum a že takové kontakty by měly být vždy transparentní;
24. vyzývá Komisi a členské státy, aby nabídly zvláštní podporu reformám a zkvalitnění soudnictví v tomto regionu, jež mu umožní působit nezávisleji a efektivněji, včetně boje proti korupci;
25. vyzývá Radu a Komisi, aby úzce spolupracovaly se zeměmi Střední Asie při provádění vzdělávacích reform a nabádaly tyto země k oddělení občanských a sociálních práv občanů od vlastnictví nemovitostí pomocí reformy systému registrace obydlí (kdy jedinec obdrží razítko o registraci obydlí do průkazu totožnosti při registraci občanství);

Středa 20. února 2008

26. má za to, že rozvoj a podpora skutečné občanské společnosti je nezbytným předpokladem jakéhokoli pokroku; s politováním hodnotí obtížnou situaci nevládních organizací, kterým vlády v některých státech Střední Asie neustále brání v činnosti; zdůrazňuje, že EU musí pokračovat v podpoře občanské společnosti, a to jak finanční pomocí, tak zajištěním viditelnosti (prostřednictvím fór a konzultací), jež napomůže k vytvoření participativní demokracie; zastává názor, že EU by měla považovat občanskou společnost za partnera ve svém úsilí přispět k vytvoření udržitelných společností, k sociální stabilitě a při prosazování hodnot a standardů EU;

27. konstatuje, že politika EU vůči Střední Asii by měla být založena na důkladných diskusích a výměnách názorů se všemi zúčastněnými stranami; vyzývá proto EU, aby se zapojila do obecného politického dialogu a zapojila parlamenty, občanskou společnost a místní orgány do provádění a sledování této strategie a programů;

28. upozorňuje na velice časté zneužívání žen v řadě regionů Střední Asie (například nucené sňatky, obchodování za účelem sexuálního vykořisťování, znásilňování, atd.) a žádá vlády zemí Střední Asie, aby uplatňovaly stávající zákony na ochranu práv žen, a Komisi, aby do programu pomoci začlenila příslušné akce;

29. vyzývá středoasijské vlády, aby posílily stávající právní předpisy týkající se práv žen a aby zlepšily uplatňování těchto právních předpisů; naléhavě žádá Komisi, aby nadále podporovala projekty v oblasti lidských práv a demokracie týkající se specifické úlohy žen; naléhavě žádá EU, aby podpořila úplné uplatňování úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen a aby je používala jako měřítko hlubší spolupráce; zdůrazňuje, že znepokojivá situace žen se v mnoha částech Střední Asie zhoršuje z důvodu nerovného přístupu ke vzdělání, zdravotní péči a zaměstnání, a zdůrazňuje, že třetí rozvojový cíl tisíciletí podporovat rovné postavení mužů a žen a posílení postavení žen by se měl stát prioritou, na niž by se měly zaměřit činnosti EU související s touto problematikou;

30. vítá podporu provádění norem a úmluv pro důstojnou práci Mezinárodní organizace práce a zdůrazňuje, že tyto standardy musí být nedílnou součástí hospodářské spolupráce, investic a obchodních vztahů; konstatuje, že dětská práce je dosud vážným důvodem ke znepokojení, zejména v Tádžikistánu a v Uzbekistánu, a zdůrazňuje, že je třeba podpořit uplatňování Úmluvy OSN o právech dítěte;

31. upozorňuje na rozšířené využívání dětské práce v několika státech Střední Asie, zejména při sklizni bavlny, pěstování tabáku, dobývání uhlí a v odvětví řemesel, a vyzývá příslušné vlády, aby účinněji prováděly stávající opatření na boj s tímto jevem, aby vypracovaly soudržnou vnitrostátní politiku týkající se dětské práce a aby plně podporovaly projekty na vymýcení dětské práce zahájené mezinárodními a nevládními organizacemi a aby se jich účastnily; naléhavě žádá Komisi, aby v této záležitosti vytvořila zvláštní program v rámci nástroje rozvojové spolupráce;

32. naléhavě žádá Komisi, aby rozvíjela aktivní spolupráci v oblasti migrace, jež by vedla ke skutečnému a participativnímu dialogu, který by řešil příčiny migrace pomocí specifických místních programů hospodářského rozvoje zabývajících se např. nedostatkem hospodářských vyhlídek ve venkovských oblastech, tak aby se zmírnil následný nárůst chudoby ve městech;

33. naléhavě žádá Radu a Komisi, aby plně využily svých zkušeností a osvědčených postupů při prosazování ochrany lidských práv pro migranty, zejména pro žadatele o azyl a uprchlíky; odsuzuje nucené vyhoštění žadatelů o azyl, zejména uzbeckých uprchlíků, vládami zemí Střední Asie, a vyzývá Radu a Komisi, aby spolupracovaly s Úřadem vysokého komisaře Organizace spojených národů pro lidská práva (UNHCHR) v zájmu ochrany a podpory politických uprchlíků;

34. upozorňuje na skutečnost, že na žádost Číny bylo vydáno mnoho Ujgurů ze Střední Asie do Číny, což je důkazem narůstajícího tlaku Číny na vlády zemí tohoto regionu, a poznamenává, že těmto uprchlíkům hrozí, že jejich lidská práva budou závažným způsobem porušena;

Středa 20. února 2008

35. domnívá se, že vzhledem k velkému nárůstu infekčních chorob v tomto regionu, jako je HIV, by měla být klíčovou prioritou pro společenství dárců včetně Komise reforma zdravotnictví a veřejného zdravotnictví;
36. důrazně doporučuje EU podporu vzdělání a odborné přípravy, čímž poskytne studentům ze Střední Asie větší možnost studia v EU a výměn se studenty z evropských univerzit;
37. zdůrazňuje geopolitickou polohu Střední Asie a rostoucí zájem dalších hospodářských a politických velmocí jako Rusko, Spojené státy, Čína a Turecko o tento region; domnívá se proto, že úzká spolupráce s těmito zeměmi v otázkách Střední Asie je velmi důležitá v případech, kdy existují společné zájmy, aniž by u toho docházelo k porušování lidských práv; vybízí Radu a Komisi, aby našly způsoby zlepšení koordinace jednotlivých kroků a politik členských států EU v tomto regionu, a rovněž mezi EU a ostatními zainteresovanými státy; v tomto ohledu zdůrazňuje klíčovou roli Turecka jako kandidátské země EU ve Střední Asii a apeluje na Radu a Komisi, aby co nevíce využívaly historických, hospodářských a kulturních vazeb Turecka na určité země tohoto regionu a tuto kandidátskou zemi plně zapojily do vytváření a uskutečňování strategie;
38. zdůrazňuje důležitost dalšího rozvoje meziregionální spolupráce, zejména se zeměmi černomořského regionu;
39. vyslovuje politování nad tím, že ve strategii Rady pro Střední Asii není Mongolsko zahrnuto mezi země hromadně označované jako Střední Asie (Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán), zejména s ohledem na zásadní pokrok, kterého dosáhlo Mongolsko v budování státu založeného na demokracii, lidských právech a při budování právního státu v tomto regionu; vyzývá Radu a Komisi, aby prosazovaly přijetí usnesení na úrovni EU a vydaly prohlášení o vývoji v Mongolsku;
40. naléhavě žádá Radu a Komisi, aby byla do politického dialogu a partnerství s EU zapojena všechna odvětví společnosti v každé zemi a aby do své politiky zahrnuly širší rámec subjektů, zejména parlamenty a občanskou společnost;
41. vítá jmenování zvláštního zástupce EU pro Střední Asii pana Pierra Morela a vyzývá Radu, aby posílila jeho mandát a lépe definovala jeho úlohu mimo jiné tím, že přispěje k lepší koordinaci politik členských států v regionu;
42. vybízí Komisi, aby bez dalších průtahů vytvořila úplná zastoupení ve všech těch zemích Střední Asie, v nichž to okolnosti umožňují, neboť přítomnost zastoupení na daném území je předpokladem účinnosti kroků podniknutých EU; připomíná úmysl vytvořit v roce 2008 úplné zastoupení v Biškeku a Dušanbe, které značně zviditelní EU v Kyrgyzstánu a Tádžikistánu a mělo by vést k posílení spolupráce;
43. vítá rozhodnutí Rady přezkoumat v červnu 2008 a poté alespoň jednou za dva roky pokrok v uplatňování této strategie; domnívá se, že tento přezkum bude příležitostí k užšímu propojení strategie pro Střední Asii s evropskou politikou sousedství;

Kazachstán

44. konstatuje, že Kazachstán je klíčovým spojencem a strategickým partnerem v boji proti mezinárodnímu terorismu, obchodování s drogami a náboženskému extremismu; uznává tradice Kazachstánu při prosazování rasového a náboženského souladu v zemi, která je domovem více než 100 různých etnických skupin a 45 různých náboženství; vyzývá Radu a Komisi, aby v zájmu dalšího upevnování právního státu a budoucích demokratických voleb přiznaly prioritu podpoře vlády Kazachstánu i jeho občanské společnosti;
45. zdůrazňuje důležitost Kazachstánu pro obchod EU s energiemi, jakožto jejího hlavního obchodního partnera ve Střední Asii; připomíná podpis memoranda o porozumění, zaměřeného na podporu spolupráce s EU s cílem rozvíjet bezpečnou energii a průmyslovou spolupráci; s ohledem na skutečnost, že Kazachstán má třetí největší zásoby uranu na světě, konstatuje, že uvedené memorandum bylo doplněno smlouvou o energetické spolupráci a deklarací o mírovém využití jaderné energie mezi Evropským společenstvím pro atomovou energii (Euratom) a vládou Republiky Kazachstán;

Středa 20. února 2008

46. vítá zájem Kazachstánu na posílení spolupráce s Evropskou unií a uznává oboustrannou důležitost posílených politických a hospodářských vztahů mezi EU a Kazachstánem; domnívá se, že by EU měla nadále rozvíjet svůj přístup pozitivní angažovanosti vůči Kazachstánu, zdůrazňuje však, že rozvoj vztahů mezi EU a Kazachstánem nemůže být oddělen od snah Kazachstánu dostat svým mezinárodním závazkům a závazkům v rámci OBSE v oblasti lidských práv, základních svobod a demokracie;

47. zdůrazňuje, že poslední parlamentní volby, které se konaly 18. srpna 2007, přes některá vylepšení nadále nespĺňovaly normy OBSE a jiných mezinárodních organizací; vyjadřuje své znepokojení nad tím, že všechna křesla v parlamentu získala prezidentova vládnoucí strana, což by mohlo vést k monopolizaci moci prezidenta Nursultana Nazarbajeva a jeho stoupců; žádá kazašskou vládu, aby odstranila všechna nepřiměřená omezení pro registraci nových politických stran, například nerealistický počet členů (50 000) potřebný pro ustavení nové politické strany;

48. podporuje rozhodnutí, podle něhož má Kazachstán převzít v roce 2010 předsednictví v OBSE, což umožnily závazky Kazachstánu bránit současný mandát Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva OBSE a demokratizovat a liberalizovat politický systém v Kazachstánu; v této souvislosti bere na vědomí závazky usnadnit požadavky na registraci nejen pro politické strany, ale i pro sdělovací prostředky a změnit zákon o volbách, což by všechno mělo být provedeno v roce 2008, jakož i závazky změnit zákon o sdělovacích prostředcích způsobem, jenž odráží doporučení OBSE, a snížit trestní odpovědnost za pomluvu; vítá úzkou spojitost, kterou vytváří sám Kazachstán mezi těmito otázkami a svým budoucím předsednictvím v OBSE a očekává včasné a přesvědčivé převedení závazků reformy do konkrétních opatření; důrazně doporučuje, aby se Kazachstán chopil této příležitosti a učinil rozhodující krok k plně demokratickému systému a připravil se tak na skutečně úspěšné předsednictví v OBSE;

49. naléhavě žádá vládu, aby postupovala rozhodnějším směrem k zavedení systému založenému na demokratických institucích, a připomíná přitom trvalý pokrok, kterého bylo dosaženo od roku 1991, kdy Kazachstán získal nezávislost;

50. zdůrazňuje neexistenci skutečné svobody tisku a vyjadřuje znepokojení nad kontrolou hlavních sdělovacích prostředků ze strany prezidenta a nad pronásledováním opozičních novinářů; dále vyjadřuje znepokojení nad novým návrhem zákona o sdělovacích prostředcích, který by činil novináře odpovědné za šíření informací poškozujících dobrou pověst a posiloval kriminalizaci pomluvy a urážky důstojnosti, na základě kterého by mohl být souzen kterýkoli novinář za zveřejnění informací o soukromém životě veřejných činitelů; konstatuje, že stávající zákony poskytují dostatečnou ochranu proti neetickému jednání novinářů;

51. vítá podpis Opčního protokolu k Úmluvě OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání (Úmluva OSN proti mučení) ze strany Kazachstánu a požaduje jeho urychlenou ratifikaci a uplatňování;

Kyrgyzstán

52. domnívá se, že by měly být vyvinuty veškeré snahy upevnit a podporovat nejisté demokratické instituce Kyrgyzstánu; věří, že tato země má potenciál stát se příkladem pro ostatní země Střední Asie v oblasti demokracie, lidských práv a právního státu; apeluje na Radu a Komisi, aby zde zintenzivnily svou pomoc a pomohly tak zajistit, že tato země přijme a úspěšně provede slibované reformy;

53. rozhodně podporuje pokrok Kyrgyzstánu v oblasti svobody tisku a sdělovacích prostředků stejně jako snahy politiků a občanské společnosti o provedení ústavní reformy; žádá kyrgyzskou vládu, aby zajistila bezpečnost svých novinářů, aby dokončila slíbenou reformu v oblasti sdělovacích prostředků a protikorupční reformu a aby více pokročila v politické a rozpočtové decentralizaci;

54. vyjadřuje své znepokojení nad tím, že nový návrh ústavy, o němž se hlasovalo v referendu dne 21. října 2007, by mohl významným způsobem změnit rovnováhu sil; vyjadřuje v této souvislosti své znepokojení nad tím, že kyrgyzské orgány nezahájily širokou veřejnou diskusi k této citlivé otázce, do níž by se zapojily všechny složky kyrgyzské společnosti; naléhavě žádá kyrgyzské orgány, aby zajistily odpovídající kontroly a rovnováhu;

Středa 20. února 2008

55. vyjadřuje politování nad tím, že předčasné parlamentní volby konané dne 16. prosince 2007 nerespektovaly řadu závazků OBSE; zdůrazňuje, že podle OBSE představovaly volby celkově promarněnou příležitost a krok zpět ve srovnání s volbami z roku 2005 a nesplnily očekávání veřejnosti pro další konsolidaci volebního procesu; vyjadřuje své znepokojení zejména nad dvouprahovým mechanismem, který zabránil nejsilnější opoziční straně vstoupit do parlamentu, čímž získala strana prezidenta Bakijeva naprostou většinu; vyzývá v tomto ohledu kyrgyzské orgány, aby přijaly nezbytná opatření s cílem obnovit plnohodnotný politický pluralismus; lituje, že došlo k zásahu a že byli policií zatčeni aktivisté nevládní organizace a bojovníci za lidská práva, kteří mírumilovně demonstrovali proti nedostatkům volebního procesu;

Tádžikistán

56. uvítal pozitivní vývoj po skončení občanské války v roce 1997, kdy v Tádžikistánu vznikl systém mnoha politických stran a sdílené moci, ale připomíná, že vnitropolitická situace v Tádžikistánu je od té doby stále křehká a prezident, který se zdánlivě těší skutečné podpoře obyvatelstva, systematicky potírá jakoukoli opozici a uložil přísnou cenzuru psaného i mluveného slova; s politováním konstatuje, že v zemi neexistuje skutečná občanská společnost, což ohrožuje budoucí demokratický rozvoj, a zdůrazňuje potřebu dalších významných reformy a dodržování lidských práv; v této souvislosti požaduje přijetí všech opatření potřebných k dodržení Úmluvy OSN proti mučení, zejména potrestání těch úředníků, kteří jsou zodpovědní za ponižující a špatné zacházení, a požaduje zrušení trestu smrti;

57. vyjadřuje znepokojení nad novým návrhem náboženského zákona, který bude v případě přijetí zahrnovat omezující ustanovení týkající se zákonného statutu náboženských společenství, zejména pokud jde o získání zákonného statutu ze strany nemuslimských společenství; konstatuje, že řada ustanovení tohoto zákona porušuje ústavu Tádžikistánu i mezinárodní normy, k jejichž dodržování se Tádžikistán zavázal; vyjadřuje rovněž znepokojení nad tím, že představitelé měšit se budou v Tádžikistánu podrobovat náboženským zkouškám, a žádá tádžickou vládu, aby respektovala přesvědčení a existenci náboženských menšin;

58. konstatuje, že Tádžikistán, který je chudý na přírodní zdroje jako ropa a zemní plyn, patří mezi 20 nejchudších zemí světa, a že značné obavy vzbuzuje stejně jako v Uzbekistánu míra zneužívání žen a dětí při pěstování bavlny, která je zde v podstatě monokulturou;

59. vybízí členské státy, které ještě neratifikovaly dohodu o partnerství a spolupráci s Tádžikistánem, aby tak co nejdříve učinily, neboť zbytečné odkládání by mohlo pro Tádžikistán představovat odrazující a nepřátelské signály; pokud jde o Evropský parlament, bude usilovat o schválení dohody o partnerství a spolupráci v blízké budoucnosti;

60. upozorňuje na to, že se v Tádžikistánu nachází nevybuchlá kazetová munice, naléhavě žádá, aby byly navýšeny finanční prostředky na její odstraňování, a zdůrazňuje, že je zapotřebí mezinárodní smlouva zakazující kazetovou municí; upozorňuje rovněž na to, že se na hranicích Afghánistánu a Uzbekistánu nacházejí minová pole; vyzývá uzbecké orgány, aby plně spolupracovaly při identifikaci těchto minových polí a vyzývá Komisi, aby podporovala nezbytné programy na odminování;

61. vzhledem k tomu, že Tádžikistán je tranzitní zemí pro pašování drog ze sousedního Afghánistánu, vyzývá EU, aby zesílila podporu opatřeními proti těmto činnostem v Tádžikistánu, aniž by se tím oslabil přeshraniční obchod, který je zásadní pro hospodářský rozvoj příhraničních oblastí;

Turkmenistán

62. pozitivně hodnotí známky změny v Turkmenistánu, i když stále velmi omezené, v podobě snahy nového prezidenta Gurbangulyho Berdymuhamedova provést významnější reformy vzdělávacího systému; věří, že reakce EU na ochotu Turkmenistánu spolupracovat v této oblasti je správným krokem;

63. vítá rozhodnutí prezidenta Berdymuhamedova udělit amnestii jedenácti politickým vězňům odsouzeným k dlouhodobému vězení kvůli jejich odporu vůči politikám zesnulého prezidenta Saparmurata Nijazova; vybízí k uskutečnění dalších kroků k propuštění všech politických vězňů v zemi;

Středa 20. února 2008

64. zdůrazňuje však, že má-li EU pokročit v otázce Prozatímní dohody, musí Turkmenistán dosáhnout pokroku v klíčových oblastech mimo jiné tím, že umožní Mezinárodnímu výboru Červeného kříže volný a neomezený přístup, bezpodmínečně propustí všechny politické vězně a vězně svědomí, odstraní všechny vládní překážky v cestování a umožní všem nevládním organizacím a seskupením na obranu lidských práv v zemi svobodně působit;

65. upozorňuje na to, že je naléhavě třeba zlepšit zoufalou situaci v oblasti lidských práv, a trvá na tom, aby jakýkoli budoucí vývoj vztahů mezi EU a Turkmenistánem, jako je případné uzavření Prozatímní dohody o obchodu a obchodních záležitostech, stejně jako později plně funkční dohody o partnerství a spolupráci, bylo podmíněno jasným důkazem o změnách směřujících k výraznému zlepšení situace v této oblasti a na zřetelné známky pozitivního vývoje situace;

66. upozorňuje na to, že je naléhavě třeba zlepšit zoufalou situaci v oblasti lidských práv, zejména z hlediska vážné situace malých, neregistrovaných náboženských společenství a jejich vůdců, jakož i jiných menšin, a trvá na tom, aby jakýkoli budoucí vývoj vztahů mezi EU a Turkmenistánem, jako je případné uzavření Prozatímní dohody o obchodu a obchodních záležitostech, stejně jako později plně funkční dohody o partnerství a spolupráci, bylo podmíněno jasným důkazem o změnách směřujících k výraznému zlepšení situace v této oblasti a zřetelnými známkami pozitivního vývoje situace;

Uzbekistán

67. potvrzuje, že souhlasí se sankcemi, které EU uvalila na Uzbekistán po masakru v Andižanu; lituje, že bylo dosaženo jen omezeného pokroku s ohledem na kritéria hodnocení všeobecného vývoje situace v oblasti lidských práv; bere na vědomí rozhodnutí Rady ze dne 15. října 2007 prodloužit zbrojní embargo o dalších 12 měsíců a podmíněně zrušit omezení víz na počáteční období 6 měsíců (společný postoj 2007/734/SZBP); naléhavě vyzývá uzbecké orgány, aby využily této příležitosti k přijetí konkrétních kroků ke zlepšení situace v oblasti lidských práv, k dostání svým mezinárodním závazkům v této oblasti a ke splnění podmínek stanovených Evropskou unií;

68. podporuje zavedení dialogu o lidských právech mezi EU a Uzbekistánem; připomíná velké obtíže, které s sebou tyto pokusy nesou, a zdůrazňuje, že očekávání by měla zůstat realistická; odmítá jakoukoli snahu použít samotnou existenci tohoto dialogu jako záminku k odstranění sankcí a k tomu, aby byly otázky lidských práv v současné době vykreslovány jako plně vyřešené; znovu připomíná, že podstatné jsou pouze výsledky, a zdůrazňuje, že uzbecký závazek zajištění spravedlnosti a odpovědnosti za masakr v Andižanu je nezbytný pro další spolupráci s EU;

69. naléhavě žádá Komisi, aby kromě doložky o lidských právech a sankcí EU stanovila konkrétní povinnosti a vytvořila účinnější sledovací mechanismy s cílem dosáhnout skutečného zlepšení situace v oblasti lidských práv v Uzbekistánu;

70. vítá, jakožto pozitivní krok na cestě reforem systému trestního soudnictví v Uzbekistánu, že uzbecký parlament schválil zákony, jimiž se ruší trest smrti a zavádí se požadavek soudního schválení k vydání zatykače; požaduje úplnou revizi systému trestního soudnictví, jež by účinně prosazoval zavádění těchto reforem;

71. lituje skutečnosti, že prezidentské volby konané dne 23. prosince 2007 znovu nerespektovaly mnohé závazky OBSE pro demokratické volby a že se podle Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva volby konaly v přísně kontrolovaném politickém prostředí, aniž by byl ponechán prostor skutečné opozici; bere na vědomí amnestii prezidenta vyhlášenou dne 2. ledna 2008, osvobozující více než 500 odsouzených a snižující trest odnětí svobody dalším 900 vězňům, a lituje, že se tato amnestie týkala pouze velmi malého počtu politických vězňů;

Středa 20. února 2008

Hledání řešení zranitelnosti států

72. naléhavě žádá EU, aby dostala svým závazkům lépe reagovat na obtížná partnerství a zranitelné státy a aby podporovala předcházení zranitelnosti států pomocí reforem správy věcí veřejných, právního státu, pomocí protikorupčních opatření a tvorbou životaschopných státních orgánů s cílem napomoci těmto státům plnit řadu základních funkcí a naplňovat potřeby svých občanů, jako např. vzdělání, zdravotní péče a veškeré základní služby;

73. konstatuje, že EU se sama zavázala podporovat opatření pro předcházení katastrofám v zemích, které jsou ohroženy přírodními katastrofami, změnou klimatu, zhoršováním životního prostředí a vnějšími hospodářskými otřesy, a připravenost v těchto oblastech; zdůrazňuje proto s ohledem na stávající situaci v zemích Střední Asie, že tyto závazky musejí být ve strategii EU plně zohledněny;

Životní prostředí

74. připomíná, že rozsáhlé oblasti tohoto regionu jsou bohaté na přírodní zdroje, které však byly v minulosti po desítky let využívány a zpracovávány pro hospodářské účely, což má za následek vážné znečištění životního prostředí, znečištěnou půdu a dramatické zmenšování řek a jezer, jako je Aralské moře; vítá fakt, že Kazachstán od vyhlášení svrchovanosti v roce 1990 na svém území zakázal jaderné zkoušky, ale upozorňuje na potřebu společných kroků vedoucích k vyřešení problému špatně udržovaných skládek radioaktivního odpadu v tomto regionu;

75. konstatuje, že značná část regionu používá velké množství vodních zdrojů pro zavlažování v zemědělství, avšak ne příliš důmyslným způsobem, což představuje problém pro řeky, jezera (jako je Aralské moře) i další rozvoj, a to nejen v oblasti zemědělství; doporučuje proto zavádění nových technologií a metod s cílem zlepšit vodní hospodářství v odvětví zemědělství, například pomocí lepšího utěsnění zavlažovacích kanálů;

76. vítá působivé snahy Kyrgyzstánu v oblasti ochrany životního prostředí, zejména několik projektů dvoustranné spolupráce, do kterých je zapojena a které jí přinášejí značné výhody;

77. podporuje návrh zřídit v Biškeku tzv. Vodní a energetickou akademii pro všechny země Střední Asie s cílem dosáhnout řádného udržitelného využívání vody a výroby vodní energie, zlepšení rozvodné technologie, ochrany biologické rozmanitosti a zlepšení zemědělských a zavlažovacích technologií;

78. připomíná, že jediným surovinovým bohatstvím v Tádžikistánu je voda, a vzhledem k tomu, že projekty vodních elektráren šetrných k životnímu prostředí vyžadují velké kapitálové investice, mohl by Tádžikistán díky většímu přílivu zahraničních investic diverzifikovat hospodářství a odpoutat se od monokultury bavlny a jejích nepříznivých důsledků pro životní prostředí, lidské zdraví a dětskou práci; diverzifikace by přitom znamenala větší přínosy v oblasti hospodářství, životních podmínek občanů a životního prostředí; vyzývá vládu Tádžikistánu, aby usilovala o posílení právního a daňového rámce a veřejné správy k vybudování chybějící základní infrastruktury a ke zmírnění vysoké úrovně korupce, s cílem povzbudit investice v této zemi;

79. vybízí k otevřenému a účinnému dialogu se všemi zeměmi Střední Asie v oblasti životního prostředí a účinného využívání zdrojů a požaduje jeho uvádění do praxe;

Energetika

80. je přesvědčen, že EU musí být jednotná v oblasti energetické politiky při představování projektů v regionu, které mají značný význam pro Evropu z hlediska dodávek energie;

81. domnívá se, že spolupráce v oblasti vnější energetické politiky EU má nesmírný význam v souvislosti s její strategií pro Střední Asii; podporuje proto snahy Evropské unie o zvýšení dovozu zemního plynu a ropy z Kazachstánu a Turkmenistánu a diverzifikaci přepravních tras; požaduje aktivní spolupráci EU v oblasti energetiky s tímto regionem, zejména s Kyrgyzstánem, Tádžikistánem a pokud možno i s Uzbekistánem v zájmu řešení energetických problémů, jež jsou zvláště významné z hlediska potřeb lidského a hospodářského rozvoje, složitých vztahů mezi jednotlivými státy a nedostatečné bezpečnosti dodávek;

Středa 20. února 2008

82. je přesvědčen, že pro dosažení výše uvedených cílů EU je nezbytná užší spolupráce mezi Střední Asií a černoamořským regionem v oblasti energetiky a dopravy; zastává názor, že by sem měly patřit investice do rozvoje alternativních zdrojů energie, energetické účinnosti a energetických úspor i nové infrastruktury v energetickém odvětví spolu s modernizací stávajících infrastruktur; uznává důležitost úlohy Kazachstánu jakožto předního hospodářského aktéra ve Střední Asii, kde je EU největším obchodním partnerem a kde Kazachstán prosazuje strategii vyspělé sociální, hospodářské a politické modernizace;

83. domnívá se, že by EU měla podporovat odpovědné a udržitelné využívání přírodních zdrojů v regionu, a to pomocí prosazování transparentnosti příjmů prostřednictvím podpory účasti států i nevládních organizací na iniciativě pro transparentnost v těžebních průmyslech, bude-li to vhodné;

84. žádá, aby byla zvláštní pozornost věnována projektům na propojení ložisek ropy a zemního plynu a distribučních soustav Střední Asie se soustavami spojenými s Evropskou unií, včetně budoucích projektů, jako je plynovod Nabucco;

*
* *

85. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, zvláštnímu zástupci EU pro Střední Asii, vládám a parlamentům členských států, OBSE a prezidentům, vládám a parlamentům Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Tádžikistánu, Turkmenistánu a Uzbekistánu.
